

Gymnasiesärskolan

Furulund

Gymnasiesärskolan Furulund

Verksamheten är en enhet inom gymnasiesärskolans verksamhetsträning och har som målgrupp elever med autism och utvecklingsstörning, i förekommande fall tillsammans med andra funktionsnedsättningar som epilepsi, syn- och hörselskador.

Verksamhetens målsättning är att förstå konsekvenserna av de kognitiva brister personer med autism har och att använda denna kunskap till att minska gapet mellan deras sätt att tänka och det som krävs för att kunna fungera tillfredsställande i vårt samhälle.

I en verksamhet med autistiska barn/ungdomar är grundprincipen att i undervisningsaktiviteter ta den lärandes perspektiv i syfte att förbättra elevens färdigheter. Detta innebär att samarbete mellan hem, skola, fritid och boende är av stor vikt för personens utveckling.

Med tidig, väl planerad och tillrättalagd undervisning kan personer med autism trots funktionsnedsättningen göra framsteg. De kan genom olika former av kommunikation lära sig både att bättre förstå sin omvärld och människorna i den och att själva göra sig förstådda.

Livskvalitet handlar om det värde vi människor upplever att tillvaron kan ge oss. Livskvalitet kan förknippas med fysiskt och psykiskt välbefinnande, men kanske handlar det framför allt om en inre upplevelse av mening och livsglädje.

Många personer med autism har svårt att förmedla inre upplevelser som har med livskvalitet att göra. De kan ofta vara helt eller delvis beroende av andra människor för att klara sin dagliga tillvaro. Samtidigt kan en del personer med autism ha ganska personliga preferenser för vad de upplever som glädjande eller meningsfullt.

”En del behöver mer, för att få lika mycket” (Ulla Tideström)

Anpassad arbetsmiljö

Verksamheten är förlagd till området Furulund, i västra delen av Hudiksvall

Lokalerna är anpassade för verksamheten och vi kan erbjuda elever möjlighet till både enskilda och gemensamma arbetsplatser. Vi har tillgång till sinnenrum, lokaler för gemensamma aktiviteter, ett antal mindre rum för studieplatser och ett välutrustat kök samt tvättstuga för viss boendeträning.

Den yttre miljön erbjuder möjligheter till friluftsliv och miljöer för social träning. Närheten till naturstigar, affärer, kulturevenemang samt lokaltrafik ger oss frihet att bedriva undervisning även utanför skolans väggar.

Tydlighet och struktur

Grunden för vårt arbetssätt är tydlighet och struktur med strävan att ge varje elev en fungerande kommunikationsform, talat språk, teckenspråk och/eller bildkommunikation.

Med kommunikations- och arbetstekniska hjälpmedel tydliggör vi visuellt och auditivt tid och rum.

Varje elev har sitt individuellt utformade schema och arbetar efter den arbetsordning som passar bäst. Rast och vila ingår i det individuella schemat. Skolarbetet koncentreras på de områden där eleven känner störst motivation och därför har bäst möjlighet att utvecklas. Det övergripande målet är att ”lära för livet, dvs lära sig hur man på bästa sätt och efter egen förmåga ska klara sig i det praktiska livet.

De elever som erbjuds undervisning inom verksamhetsträning är ungdomar med låg utvecklingsnivå. Det är därför extra viktigt att personal har rätt kunskaper och kompetens, har förmåga till engagemang och inlevelse samt kan skapa kontakt och trygghet, så att eleven kan känna ett egenvärde och känna sig motiverad att aktivt, efter förmåga, delta i övningar och aktiviteter.

Våra intentioner är att hjälpa våra elever att få så många förklaringar och strategier som möjligt för att kunna klara sin vardag och sitt sociala liv.

Undervisningen är inriktad på vad eleven har nytta av att kunna i det dagliga livet som vuxen och tränas även i praktiska arbeten i andra miljöer t ex dagcenterverksamhet

Aktiviteter och övningar – bad, ridning, drama, musikterapi, taktil stimulans, motorisk träning och sinnesträning återkommer regelbundet för att eleverna ska känna igen sig och uppleva trygghet.

Personal och kompetens

För personal som arbetar inom autismområdet ställs höga krav på flexibilitet och kreativitet med förmåga att frigöra sig från egna förutfattade uppfattningar och föreställningar.

Arbetet sker i arbetslag, sammansatt av olika kompetenser:

specialpedagog

arbetsterapeut

elevassistenten

En viktig del i arbetslagets uppgifter är att ha daglig kontakt med vårdnadshavare/boende, via skriftlig dokumentation. Andra kontakter av stort värde är med andra förvaltningar t ex landstingets habiliteringsenhet och kommunens omsorgsförvaltning

Arbetslaget erbjuds efter behov relevant fortbildning inom autismspektrat, inom tecken- och bildkommunikation samt inom dövhet/hörselskada i kombination med utvecklingsstörning. Arbetslaget har dessutom kontinuerlig handledning av kommunens autismkonsulent.

Till grund för arbetet ligger fem ämnesområden/kursplaner:

Kommunikation och socialt samspel:

Ämnesområdet syftar till att hos eleven stärka viljan till kommunikation och ge eleven förutsättningar att ta kontakt, upprätthålla och avsluta samspel med personer i omgivningen. Genom att ge eleven möjlighet att genom kroppsspråk, konkreta signaler, bilder, tecken och tal utveckla kommunikationsfärdigheter och språkförståelse utveckla förmågan att kommunicera.

Verklighetsuppfattning och omvärldskunskap:

Ämnesområdet syftar till att utveckla strategier för att ge kunskap om omvärlden och hantera tillvaron. Kunskap och erfarenheter från olika miljöer och sammanhang skapar förutsättningar för att utvecklas till en självständig individ som kan vara delaktig i samhället

Vardagsaktiviteter:

Ämnesområdet syftar är att utveckla förmågan att så självständigt som möjligt klara personlig hygien och egna måltider, vilket innebär delaktighet i enkel matlagning, bakning, tvätt och städning. I ämnesområdet ingår att utveckla förmågan att ta initiativ, planera och genomföra vardagliga sysslor. Ett syfte är även att utveckla personliga intressen för att kunna delta i fritidsaktiviteter som berikar vuxenlivet.

Estetisk verksamhet:

Ämnesområdet syftar till att ge eleven möjlighet att experimentera med färg och form, ljud och rytm för att upptäcka mångfald och variationsrikedom och därigenom stimulera eleven att reagera på inre känslor och bli mottaglig och öppen för olika intryck.

Idrott och hälsa:

Ämnesområdet syftar till att utveckla elevens kroppsuppfattning, motorik, kondition och styrka. Det syftar även till goda hygien-, hälso- och matvanor. Genom egna erfarenheter inom ämnesområdet stimuleras elevens lust till fysisk aktivitet och eleven kan finna olika sätt att utveckla och stärka den egna hälsan såväl under skoltiden som senare i vuxenlivet.

Individuella utvecklingsplaner

En kartläggning av varje elevs behov och förutsättning görs i samråd med hem/boende. Kartläggningen ligger till grund för elevens utvecklingsplan, som är utformat utifrån gällande kursplaner och elevens utvecklingsnivå, behov och intressen.

I utvecklingsplanen anges såväl långsiktiga som kortsiktiga mål och planen utvärderas kontinuerligt i samråd med elev/vårdnadshavare. Vi är beroende av ett gott samarbete med vårdnadshavare/ boende som kan ge oss värdefull hjälp och stöd.

I samarbete med särskolans studie- och yrkesvägledare får eleven praktik som en förberedelse för ett fortsatt arbetsliv. Praktiken är individuell och anpassad efter det behov som eleven har både vad gäller tid och innehåll.

Under utbildningstiden tar skolan kontakt med kommunens resurscenter och omsorgsförvaltning för att förbereda en lämplig och anpassad bostad och arbete/sysselsättning för eleven.

Målet för vår verksamhet är att eleven efter avslutad skolgång ska kunna leva ett så självständigt liv som möjligt efter sina förutsättningar. De förbereds sålunda för ett fortsatt liv med stöd efter behov.

Vår verksamhet bygger på att skapa en glädjefull relation till varje elev, där lärandet är lustfyllt.

Vi utgår från att lärande sker i aktivitet där vi ”fångar ögonblicket”. Vi arbetar med konkreta uppdrag och uppgifter och vår ambition är att fånga elevernas intresse och därigenom skapa ett aktivt lärande. Trots funktionshinder ska eleven njuta av social samvaro och samspel med andra.

Trots att elever i verksamhetsträning ofta har fler mycket specifika individuella behov än övriga i gymnasiesärskolan, är grupptillhörighet och gruppaktiviteter viktiga både i undervisningen och på raster. På så sätt kommer undervisningsområdet kommunikation och socialt samspel in på ett naturligt sätt i de flesta aktiviteter. Eleven tränar samspel, uppmuntras att kommunicera och får hjälp att finna sin egen roll. Detta är nödvändigt bl.a. med tanke på framtida boende och arbete.

(Gymnasiesärskolans individuella program 2002:02 Skolverket)

